

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 12ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1986

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΥΠΑΝΗ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Διονύσιος Ζακυθηνός**, ἀναφερόμενος εἰς τὸ *Ε'* *Πανιόνιον Συνέδριον τῆς Κεφαλληνίας*, λέγει τὰ ἐξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν πρόδρομον σημεῖωμα ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἐν Κεφαλληνίᾳ συνελθὸν πέμπτον Πανιόνιον Συνέδριον ἀπὸ 17ης μέχρις 21ης Μαΐου 1986. Σπεύδω δὲ νὰ δηλώσω ὅτι ἤντηλθα πλουσιοπάροχος ἐκ τοῦ εὐρυτέρου κειμένου, τὸ ὁποῖον συνέταξεν ὁ κύριος Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος, διδάκτωρ καὶ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Συμπεράσματα - Διαπιστώσεις καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἱστορικῆς ἐρεῦνης εἰς τὰ Ἑπτάνησα*».

Ἡ μεγάλη συμμετοχὴ διακεκριμένων προσωπικοτήτων τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ εὐρύτερον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ χώρου, ἡ ποικιλία τῶν γνωστικῶν ἀντικειμένων τῆς μελέτης καὶ ἰδιαίτερος ἡ εὐρύτερα ἐπιλογὴ τῶν θεμάτων ἀποτελοῦν αἰσιόδοξον μήνυμα: ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ὁλοὲν ἐντείνεται διὰ τὴν σπουδὴν καὶ τὴν μελέτην τῆς ἰδιαιτερότητος τοῦ Ἴονίου χώρου. Καὶ εἶναι ἀπολύτως ἡτιολογημένον τοῦτο τὸ ἐνδιαφέρον. Τὸ σύμπλεγμα τῶν Ἰονίων νήσων ἐξ ἀπόψεως γεωγραφικῆς, κόμβος μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, στόχος ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἕως τὰ νεώτερα χρόνια ποικίλων στρατιωτικῶν ἐπεμβάσεων καὶ διευρωπαϊκῶν συμφερόντων, διεδραμάτισε ρόλον ἀποφασιστικῆς σημασίας εἰς τὴν διακίνησιν τῶν ἰδεῶν ἐντὸς τοῦ Μεσογειακοῦ χώρου.

Ἡ σφαιρικὴ προσέγγισις τοῦ πλήθους τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ Συνεδρίου δύναται νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν διαπίστωσιν, ὅτι μέσα εἰς τὸ σύντομον πενθήμερον προέκυψαν ἀξιόλογα στοιχεῖα διὰ τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν Τέχνην, τὴν Φιλολογίαν, τὴν Λαογραφίαν, τὴν Γλωσσολογίαν καὶ τὴν Φιλοσοφίαν. Ἐνετοπίσθησαν παλινδρομικαὶ ἐπιρροαὶ ἀπὸ καὶ πρὸς τὸν Εὐρωπαϊκὸν ἄνθρωπον καὶ διεπιστώθησαν προβλη-

ματισμοί ιδεολογικοῦ καὶ ἀναπτυξιακοῦ χαρακτῆρος, ποὺ ὀριοθετοῦν νέον σταθμὸν καὶ νέαν ἀφετηρίαν ἐρεύνης καὶ μελέτης τῆς Ἑπτανησιακῆς πραγματικότητος.

Καὶ δὲν εἶναι τυχαία ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸ Συνέδριον τόσων ἐπιστημόνων Ἑλλήνων καὶ Φιλελλήνων μὲ θέματα ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπισημαίνουν ἀκριβῶς αὐτὰς τὰς διασταυρώσεις καὶ ιδεολογικὰς ἐπιρροὰς καὶ ὑπαγορεύουν νέους προσανατολισμούς εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ Ἑπτανησιακοῦ πολιτισμοῦ μὲ συσχετισμούς διακρατικούς καὶ διεθνῆ χαρακτῆρα. Καὶ ἐδῶ ἐπισημαίνομεν τὴν παρουσίαν ἐκπροσώπων φιλικῶν χωρῶν: τῆς Ἰταλίας, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Οὐγγαρίας κ.ἄ.

Πλουσία εἰς ποσότητα καὶ γόνιμος εἰς ποιότητα καὶ ἡ σύναξις αὕτη διακεκριμένων ἐπιστημόνων. Ἐν τούτοις νομίζομεν θὰ ἦτο γόνιμον νὰ διατυπωθοῦν καὶ ἐπισημάνσεις, αἱ ὁποῖαι προκύπτουν ἀπὸ τὴν συνολικὴν εἰκόνα τοῦ φάσματος τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ Συνεδρίου. Μεγαλυτέρα συμμετοχὴ παρατηρήθη εἰς τὸν τομέα τῆς Ἱστορίας, μὲ ἰδιαιτέραν ἔμφασιν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Νεωτέρων Χρόνων. Ὅγδοήκοντα ἐννέα ἀνακοινώσεις, περίπου τὸ 50 %, ἐκάλυψαν τὸν γνωστικὸν τοῦτον χῶρον. Φυσικὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξηγεῖται ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν τὸ πλῆθος τῶν πηγῶν, τὸ ὁποῖον προσφέρεται εἰς τὸ συγκεκριμένον γνωστικὸν ἀντικείμενον. Ἀντιθέτως μειωμένη ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸν τομέα τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ κυρίως τῆς προϊστορικῆς περιόδου, ὥστε νὰ παραμῆνῃ πρόβλημα ἡ ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα εἰς τὰ νησιὰ καὶ τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἰονίου: πρόβλημα, τοῦ ὁποίου ἡ λύσις ὀπωσδήποτε καὶ κυρίως προϋποθέτει, ἐκτὸς τῆς ἐπιστημονικῆς φροντίδος, τὴν ἄμεσον καὶ ἀποφασιστικὴν συμπαράστασιν τῆς Πολιτείας.

Ὁ κύριος Μοσχόπουλος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν μας εἰς τὸν ἱστορικὸν τομέα τοῦ Συνεδρίου. Ἀπλαῖ στατιστικαὶ παρατηρήσεις ἐπιτρέπουν νὰ διαπιστώσωμεν ὠρισμένα προβλήματα, ἴσως καὶ προτάσεις, εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν χῶρον τοῦ Ἰονίου. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἱστορικῶν ἐργασιῶν μόνον ποσοστὸν 19 % στηρίζεται εἰς πρωτογενῆ ὑλικόν, προερχόμενον εἰς ἐπτανησιακὰς πηγὰς, ἐνῶ τὸ 81 % ὑπῆρξε προῖον εὐρυτέρου Εὐρωπαϊκοῦ χώρου. Καὶ ἴσως τὸ ποσοστὸν τοῦτο θὰ ἐθεωρεῖτο ἱκανοποιητικόν, ἂν δὲν εἶχε διασωθῆ ὁ τεράστιος ὄγκος ἀρχαιολογικοῦ ὑλικοῦ, τὸ ὁποῖον φυλάσσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἑπτανήσου. Συγκεκριμένως: εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀνακοινώσεων μὲ βᾶσιν τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἑπτανήσου ἔχομεν τὰς ἀκολουθοῦσας τιμὰς: 47 % ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς Κεφαλληνίας, 22 % ἀπὸ τῆς Κερκύρας, 17 % ἐκ τῶν Κυθῆρων, 14 % ἀπὸ τὴν Λευκάδα, ἐνῶ ἐπισημαίνεται ἡ παντελής σχεδὸν ἀπουσία τοῦ ἀρχείου Ἰθάκης. Περὶ τοῦ ἀρχείου Ζακύνθου δὲν γίνεται λόγος, διότι ἡ πυρκαϊὰ τοῦ 1953 ἔλυσε, φεῦ!, τὸ πρόβλημα! Κατὰ τὰ ἄλλα, τὸ πλοῦσιον εἰς ὄγκον καὶ πολῦτιμον ὑλικὸν παραμῆναι δυσπρόσιτον. Θὰ εἶναι ἄρα γε εἰς θέσιν τὸ «Ἰόνιον Πανεπιστήμιον» νὰ ἀναλάβῃ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον;